

**แนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนขององค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม
อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น**
**Development of Sustainable Ecotourism in Nanongtoom municipal, Chumphae district
Khon Kaen Province**

เพ็ญประภา เพชรประณิน¹, ณัฐพัชญ์ อนันต์ธีระกุล², สุภาพร เทียมวงศ์¹

¹ภาควิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

123 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002 โทรศัพท์ 043 342912 *E-mail: penprapa@kku.ac.th

²สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

123 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชน การให้ความรู้ด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และหลักเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้ชุมชนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอนุรักษ์ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนสามารถเผยแพร่ให้ความรู้แก่ผู้อื่นได้และเพื่อให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น รวมจำนวน 45 คน วิจัยการศึกษาโดยรวบรวมข้อมูลพื้นฐานและการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน การจัดประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์ (A-I-C : Appreciation Influence Control) เพื่อหาแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน การวิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม หรือ SWOT Analysis เพื่อกำหนดหัวข้อในการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง การอบรมปลูกจิตสำนึกโดยมีการประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรม ผลการศึกษาพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 13 หมู่บ้าน ผลการจัดประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์ สามารถกำหนดเป็นเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ และใช้รูปแบบโฮมสเตย์ ผลจากการวิเคราะห์การดำเนินงานกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พบว่าชุมชนมีจุดอ่อนประการหนึ่งคือ การขาดความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยวและต้องการรับความรู้เพิ่มเติม เมื่ออบรมแล้วผู้เข้าร่วมอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น โดยผลจากแบบประเมินความรู้ก่อนการอบรมผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมในระดับปานกลางถึงสูง หลังการอบรมแล้วผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมดมีระดับความเข้าใจสูงขึ้น โดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก ผู้เข้าร่วมอบรมตระหนักถึงการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควบคู่กับการอนุรักษ์ ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อยที่สุด เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน และได้ร่วมกันเสนอแนวคิดในการรวมกลุ่มของชุมชนเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมอบรมได้เสนอ 3 กลุ่ม คือกลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสาน กลุ่มผลิตและจำหน่ายขนม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนต่อไป

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ, อบต.นาหนองทุ่ม

Abstract

This research aimed to establish the environmental conservation conscious in the particular community. In addition, it was to distribute the appropriate knowledge of eco-tourism in cooperation with the philosophy of sufficiency economy constructed by H.M. the King to local people in which they would be able to pass on the knowledge to other people resulting in environmentally conserved tourist places. The target group included the representatives of local people and the district municipality officers accounted for 45 people in Nanongtoom municipal district, Chum-Pae district, Khon Kaen province. We have collected the basal information and have also carried out the survey study in the study area. Appreciation Influence Control (AIC) seminars took place in order to find the best possible solutions to organize the conserved eco-tourism. SWOT analysis was also used to specify the topics of interests of the target groups for passing on the knowledge to them. Pre- and post- tests were used to examine the understanding and knowledge of participants prior to and after the seminars. The results obtained from AIC seminars showed that Nanongtoom municipal district consisting of 13 villages has been able to be organized as the home stay for eco-tourism. However, the results also indicated that the community has had a weak point in terms of lack of tourism management and organization knowledge. After the seminars providing the participants the understanding and knowledge on tourism management, their understanding and knowledge have reached the level range between high and very high levels according to pre- and post- test results (the pre-tests indicated that the participants had the knowledge in the level range between medium and high levels). The participants have also realized that they should organize the tourism programs that have less effect on the environmental resources and their community in order to make the tourist places the conserved eco-tourist places. Moreover, they have come up with the idea of tourism-supporting

groups that are the home stay group, the traditional fabric goods group and the traditional snack and sweets group for supporting and encouraging the eco-tourism of their community.

Keywords: Ecotourism, Nanongtoom municipal district

1. บทนำ

ในประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวซึ่งเป็นที่ยอมรับของทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ไม่น้อยกว่า 2,600 แห่ง เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีคุณค่าควรแก่การอนุรักษ์ มีระบบนิเวศที่หลากหลาย แหล่งท่องเที่ยวศิลปกรรมที่มีความงดงามและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว แหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมที่มีการปฏิบัติสืบต่อกันมายาวนาน และแหล่งท่องเที่ยวโบราณสถานที่แสดงถึงความรุ่งเรืองในอดีต แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ เหล่านี้ได้ถูกนำมาใช้เป็นทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยว ทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวกลายเป็นภาคเศรษฐกิจสำคัญที่ช่วยรายได้ให้กับประเทศในลำดับต้นๆ โดยรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศมีอัตราการเติบโตอย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ เพิ่มขึ้นจาก 203,179 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2542 เป็น 289,986 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2546 และ 380,417 ล้านบาท ในปีพ.ศ. 2550 [1] แต่ปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ส่วนใหญ่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรม การพัฒนาการท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมา มีการนำทรัพยากรของประเทศทั้งที่เป็นแหล่งธรรมชาติ ศิลปกรรม วัฒนธรรม โบราณสถาน มาใช้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ทำให้ระบบนิเวศและสภาพแวดล้อมโดยรอบของแหล่งท่องเที่ยวได้รับผลกระทบถูกทำลายเปลี่ยนแปลงไป มีการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่เหมาะสม สิ่งอำนวยความสะดวกที่มีอยู่ขาดการดูแลรักษา บางพื้นที่มีสิ่งก่อสร้างไม่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ทำให้เอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวถูกบดบังและลดคุณค่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวไปในสถานที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากร ธรรมชาติ สังคมหรือชุมชนตามธรรมชาติ เพื่อชื่นชมและเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม อย่างมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การเดินป่า การดำน้ำ การศึกษาวิถีชีวิต เป็นต้น และการท่องเที่ยวชุมชน เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีลักษณะเฉพาะตัว โดยมีการวางแผนการจัดการแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดจากความร่วมมือของชุมชนท้องถิ่น ประชาชน และภาคเอกชนในพื้นที่ เพื่อคุ้มครอง ดูแล รักษาพื้นที่ที่มีระบบนิเวศสมบูรณ์หรือมีคุณค่าทางธรรมชาติ [2-3] พื้นที่ท่องเที่ยวที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนหนึ่งคือ อบต. นาหนองทุ่ม จังหวัดขอนแก่น มีสภาพทั่วไปเป็นที่ราบตอนต้น มีที่ราบสูงบ้านเล็กน้อยในตอนเหนือของตำบล มีภูเขาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศเหนืออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ มีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เช่น ถ้ำผานาคราช ถ้ำผาพวง น้ำตกพลาญทอง น้ำตกตาดฟ้า เป็นต้น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องการให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อบริหารการท่องเที่ยว ปัญหา ข้อจำกัด และศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. เพื่อศึกษาความต้องการและแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของ องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม
3. เพื่อพัฒนาความรู้และความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับชุมชน

3. วิธีดำเนินงาน

3.1 ประชากร

คือ ประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

คือ ผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในองค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ที่ต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โดยการระบุเจาะจงผู้นำชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอบต.นาหนองทุ่ม มาจำนวน 45 คน

3.3 ขั้นตอนการดำเนินการศึกษา

1. เก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษาใน อบต.นาหนองทุ่ม อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม ได้แก่ ข้อมูลของชุมชนในพื้นที่ และสถานที่ท่องเที่ยว ผู้ให้ข้อมูลคือหัวหน้าชุมชนและทางอบต.นาหนองทุ่ม
2. ดำเนินการเชิงสำรวจ (Survey Study) ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาในด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
3. จัดการประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์ (A-I-C : Appreciation Influence Control) เพื่อหาแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
4. การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT Analysis)
5. นำผลจากการประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์ และการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม หรือ SWOT Analysis มากำหนดหัวข้อในการอบรมให้ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่างและจัดทำกำหนดการอบรมและปลูกจิตสำนึก
6. จัดทำแบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรมและปลูกจิตสำนึกที่มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดไว้
7. ดำเนินการอบรมและปลูกจิตสำนึกให้แก่กลุ่มตัวอย่างตามหัวข้อที่ได้จากกระบวนการ A-I-C และ SWOT Analysis โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง
8. จัดให้มีการเสนอแผนของชุมชนเพื่อเป็นแผนดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน โดยจัดตั้งเป็นกลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน

4. ผลการศึกษา

4.1 ข้อมูลของชุมชนในพื้นที่

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาหนองทุ่ม อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม มีจำนวน 13 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 หมู่บ้าน นาหนองทุ่ม หมู่ที่ 2 หมู่บ้าน โนนทองหลาง หมู่ที่ 3 หมู่บ้าน ห้วยอีเปาะ หมู่ที่ 4 หมู่บ้าน วังยาวใหญ่ หมู่ที่ 5 หมู่บ้าน โนนชาด หมู่ที่ 6 หมู่บ้าน โนนโก หมู่ที่ 7 หมู่บ้าน วังยาวน้อย หมู่ที่ 8 หมู่บ้าน นาหนองทุ่ม หมู่ที่ 9 หมู่บ้าน น้อยพัฒนา หมู่ที่ 10 หมู่บ้าน สระแก้ว หมู่ที่ 11 หมู่บ้าน ขำผักหนาม หมู่ที่ 12 หมู่บ้าน น้อยพรสวรรค์ หมู่ที่ 13 หมู่บ้าน วังคักดา

4.2 สถานที่ท่องเที่ยว ในอบต.นาหนองทุ่ม

ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น, ตลาดชุมชน, ตลาดริมทาง, ถ้ำพญานาคราช, ไร่ข้าวไร่, บ้านดิน, น้ำตกพลาญทอง, ถ้ำเกล็ดแก้ว, ถ้ำลายแทง, ศูนย์วิจัยกสิกรรมปทุมธานี, ศูนย์ดับไฟป่า, สถานีวิทยุกระจายเสียง, อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน, ศูนย์เรียนรู้ด้านการเกษตร, ป่าชุมชนบ้านหนองจาน, ป่าชุมชนข้าฝักหนาม

4.3 ผลการวิเคราะห์ SWOT

การวิเคราะห์ SWOT ของพื้นที่ อบต.นาหนองทุ่มสู่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน คือ

จุดแข็ง - ธรรมชาติที่สวยงาม

- ชาวบ้านให้ความร่วมมือในระดับสูง

จุดอ่อน - ความพร้อมด้านอุปกรณ์ (สนับสนุนแหล่งท่องเที่ยว)

- ถนน/เส้นทางไม่สะดวก

- ขาดความรู้ด้านการจัดการการท่องเที่ยว

- ขาดผลิตภัณฑ์ต่อยอดจากการท่องเที่ยว

โอกาส - มีหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวสนับสนุน

- การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้รับความนิยม/สนใจจากนักท่องเที่ยวสูง

อุปสรรค - ขาดการตัดสินใจเด็ดขาดของอุทยานแห่งชาติภูผาม่าน

- กฎระเบียบไม่เอื้ออำนวยกับการพัฒนา

4.4 ผลจากการประชุมระดมสมองเชิงสร้างสรรค์ (AIC)

ผลของการประชุมได้แนวทางการดำเนินงานในการจัดการและพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน โดยการเข้าพักอาศัยของนักท่องเที่ยวจะใช้รูปแบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้าน

ความปลอดภัย ด้านอภัยภัยไมตรีของเจ้าของบ้านและสมาชิกในครัวเรือน ด้านรายการนำเที่ยว ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านวัฒนธรรม ด้านการสร้างคุณค่าและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ ด้านการบริหารของกลุ่มโฮมสเตย์ และด้านประชาสัมพันธ์

ในการประชุมพบว่าผู้เข้าร่วมประชุมที่ต้องการได้รับข้อมูลและความรู้เพิ่มเติมในด้านต่างๆ เพื่อนำไปสู่การจัดอบรมแก่สมาชิกในชุมชนที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งมีหัวข้อดังนี้ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ความรู้ด้านการจัดการที่พักแบบโฮมสเตย์ ความรู้ด้านการตลาด ความรู้ด้านการเงินและบัญชี การจัดตั้งกลุ่มอาชีพ ความรู้ด้านการพัฒนาสินค้า ความรู้ด้านสุขภาพ ความรู้ด้านกฎหมายและถ้าและความรู้ด้านการพัฒนาภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยว

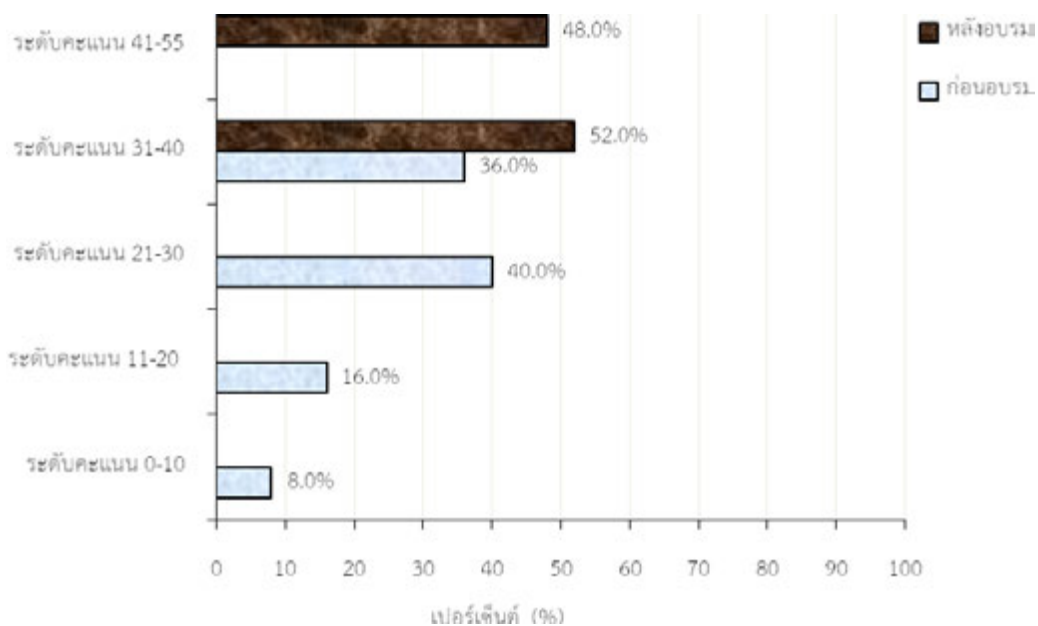
4.5 ผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรมและปลูกจิตสำนึก

ผลการประเมินความรู้ก่อนและหลังอบรม ในรายหัวข้อที่ให้ความรู้ โดยจำนวนผู้เข้าอบรมได้ระดับคะแนนต่างๆคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ได้ดังนี้ แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการอบรมปลูกจิตสำนึก ผู้อบรมจะทำการประเมินความรู้ความเข้าใจก่อนการอบรมและหลังการอบรม จากคะแนนเต็ม 55 คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

ตั้งแต่ 0-10 คะแนน	คือมีความรู้ความเข้าใจน้อย
11-20 คะแนน	คือมีความรู้ความเข้าใจพอใช้
21-30 คะแนน	คือมีความรู้ความเข้าใจปานกลาง
31-40 คะแนน	คือมีความรู้ความเข้าใจสูง
41-55 คะแนน	คือมีความรู้ความเข้าใจสูงมาก

ผู้เข้าอบรมได้ระดับคะแนนต่างๆคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ ได้ดังนี้

กราฟที่ 1 ระดับคะแนน จากแบบประเมินความรู้ก่อน-หลังอบรมและปลูกจิตสำนึก

จากกราฟด้านบนแสดงให้เห็นว่าก่อนการอบรมและปลูกจิตสำนึก ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่มีระดับคะแนน 21-30 คะแนน คิดเป็น 40% คือมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมในระดับปานกลาง รองลงมา มีระดับคะแนน 31-40 คะแนน คิดเป็น 36% คือมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมในระดับสูง และมีผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมอยู่ในระดับน้อย คิดเป็น 8% แต่หลังจากที่มีการอบรมและปลูกจิตสำนึก ผู้อบรมได้ทำแบบประเมินอีกครั้งพบว่า ผู้อบรมทั้งหมดมีระดับความเข้าใจสูงขึ้น โดยส่วนใหญ่ซึ่งมากกว่าครึ่งหนึ่งมีคะแนนอยู่ระหว่าง 31-40 คะแนน คิดเป็น 52% คือมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมในระดับสูง และผู้อบรมส่วนที่เหลือมีระดับคะแนน 41-55 คะแนน คิดเป็น 48% คือมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมในระดับสูงมาก และไม่มีผู้เข้าอบรมและปลูกจิตสำนึกได้ระดับคะแนนต่ำกว่า 30 คะแนน คือไม่มีผู้เข้าอบรมเข้าใจเรื่องที่อบรมในระดับน้อย พอใช้ และปานกลางเลย

4.6 แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มเติม

แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยมีการจัดตั้งกลุ่มของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์ หลังการอบรมและปลูกจิตสำนึกด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการอนุรักษ์ ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ก่อให้เกิดแนวคิดในการรวมกลุ่มของชาวบ้านเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กลุ่มผู้เข้าอบรมได้เสนอกกลุ่ม 3 กลุ่ม คือกลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มผลิต/จำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสาน และกลุ่มผลิต/จำหน่ายขนม โดยมีรายละเอียดของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มโฮมสเตย์ (โฮมดินถิ่นหนองจาน)

หัวหน้ากลุ่ม นายจุม ชรัมย์

วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม

1. เป็นการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใน อบต.นาหนองทุ่ม
2. รักษาและอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

กิจกรรมของกลุ่ม

1. จัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน
2. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
3. อนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีดั้งเดิม

ประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดตั้งกลุ่ม

1. เกิดความสามัคคีในชุมชน
2. ชาวบ้านมีรายได้และมีงานทำ
3. เกิดการพัฒนาความรู้
4. เกิดความเจริญในชุมชน

2. กลุ่มผลิต/จำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสาน

หัวหน้ากลุ่ม นางสุรางค์รัตน์ ชำนาญมูล

วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม

1. ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสาน

กิจกรรมของกลุ่ม

1. ผลิตตะกร้า
2. ผลิตกล่องข้าว
3. ผลิตสุ่ม (ซังไก่)
4. ผลิตกระบุง
5. ผลิตเข่ง

6. ผลิตภัณฑ์

ประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดตั้งกลุ่ม

1. มีอาชีพ
2. มีความรู้เสริม
3. มีรายได้เพิ่ม

3. กลุ่มผลิต/จำหน่ายขนม

หัวหน้ากลุ่ม นางบังอร เดิมขุนทด

วัตถุประสงค์การจัดตั้งกลุ่ม

1. ทำอาหารแปรรูป

กิจกรรมของกลุ่ม

1. ก๋วยเตี๋ยว
2. ข้าวเหนียวมะม่วง
3. ก๋วยเตี๋ยวห้อยกระทง
4. ข้าวเหนียวผัดทอง
5. ขนมเรียงเม็ด
6. ขนมดอกจอก
7. กะหรี่ปั๊บ

ประโยชน์ที่จะได้รับในการจัดตั้งกลุ่ม

1. ได้รายได้เข้ากลุ่ม
2. มีการเรียนและได้ความรู้เพิ่มเติม
3. สร้างความสามัคคีในชุมชน
4. ทำให้คนในชุมชนไม่ว่างงาน

5. สรุปและข้อเสนอแนะ

ในการอบรมและปลูกจิตสำนึกในหัวข้อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน โดยผู้เข้าร่วมอบรมได้รับความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และมีจิตสำนึกในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว เชิงนิเวศโดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลจาก แบบประเมินความรู้ก่อนการอบรมผู้เข้าอบรมส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อบรมในระดับปานกลางถึงสูง และหลังการอบรมแล้ว ผู้เข้าอบรมทั้งหมดมีระดับความเข้าใจสูงขึ้นโดยส่วนใหญ่มีความ เข้าใจอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก

จากการศึกษาส่งผลให้เกิดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจแก่ ประชาชนในพื้นที่ศึกษาและตระหนักถึงการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ควบคู่กับการอนุรักษ์ ที่ส่งผลกระทบต่อทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในชุมชนน้อยที่สุด เพื่อให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อย่างยั่งยืน และได้ร่วมกันเสนอแนวคิดในการรวมกลุ่มของชาวบ้าน เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งกลุ่มผู้เข้าอบรม ได้เสนอกกลุ่ม 3 กลุ่ม คือกลุ่มโฮมสเตย์ กลุ่มผลิต/จำหน่ายผลิตภัณฑ์ จักสาน และกลุ่มผลิต/จำหน่ายขนม เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชนต่อไป

6. กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณองค์การบริหารตำบลนาหนองทุ่ม จังหวัด ขอนแก่น ในการอำนวยความสะดวก และการให้ข้อมูล และ มหาวิทยาลัย ขอนแก่นในการสนับสนุนทุนวิจัยนี้

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2551. จำนวนนักท่องเที่ยวในประเทศไทย ปี 2550.
- [2] พจนา สวนศรี. 2546. คู่มือการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน Community based tourism handbook. กรุงเทพมหานคร :โครงการท่องเที่ยวเพื่อชีวิตและธรรมชาติ.
- [3] สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม. 2549. กรอบแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2545-2549.